

Ky dokument nuk është prova. Prova janë bajtët e ruajtur: HTML-ja e faqes, pamja e saj, dhe zinxhiri i hash-eve që i lidh. Kjo dëshmi është paraqitja e tyre, e prodhuar automatikisht. Verifikohet me kodin më poshtë **pa na pyetur ne**.

ARTIKULLI

TITULLI	The Guardian – Arkitektët yje, ikni në shtëpi! Cila është e vërteta pas bumit të ndërtimeve në Shqipërinë e Edi Ramës
ADRESA	https://lapsi.al/the-guardian-arkitektet-yje-ikni-ne-shtepi-cila-eshte-e-verteta-pas-bum-it-te-ndertimeve-ne-shqiperine-e-edi-rames-i1094934
BURIMI	lapsi.al
GJENDJA	online

KOHA

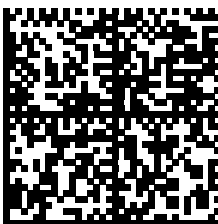
KAPUR NGA NE	2 tetor 2026, 16:01:31 UTC <i>Dritarja jonë e pasigurisë: ± 300 s — intervali me të cilin e kontrollojmë këtë burim.</i>
DEKLARUAR NGA PORTALI	2 tetor 2026, 15:59:05 UTC <i>Koha e deklaruar vjen nga pala që po vlerësohet. Ora jonë nuk preket prej saj, dhe të dyja shfaqen këtu të ndara.</i>

HASH-ET · SHA-256

PËRMBAJTJA	cf639fa761148ed644b4cccf15203dfaa35a39700e62784b1af26254d2efcb1a
TEKSTI	6afa1b9b1e68ee90d99da9a5419a4820f4cfd5f454015b8060fcbe258a7c7d32
PAMJA	1f5ded0708c17a057ce7505567af61513e473330d9582e1157cda072f1513ffdd

ZINXHIRI I PROVËS

KJO HYRJE	398939bf9993dca60757e40df129de22c8a7aff2a9a8aff566db254b61f1de76
E MËPARSHMJA	—
RRËNJA MERKLE	—
ANKORIMI	nuk është ankoruar ende <i>Kjo hyrje nuk është përfshirë ende në asnjë pemë Merkle të dërguar. Zinxhiri i hash-eve provon rendin dhe integritetin; koha jo.</i>



SKANOJE PËR TA VERIFIKUAR

Kodi të nxjerr te eksploruesi i STAMLES. Ai regjistër nuk është yni: nëse serveri ynë bie nesër, vula mbetet aty ku është.

Faqja tregon njërën nga tri gjendjet — **nuk u gjet**, **në radhë**, ose **e konfirmuar** me bllokun, rrënjën Merkle dhe transaksionin në Polygon. Krahazo hash-in që gjen atje me atë të shtypur më lart: nëse përputhen, kjo kapje ekzistonte para asaj ore, dhe ne nuk mund ta kishim ndryshuar pas saj.

<https://scan.stamles.eu/verify/398939bf9993dca60757e40df129de22c8a7aff2a9a8aff566db254b61f1de76>

PAMJA E FAQES

Renderuar nga HTML-ja jonë e ruajtur, jo nga rrjeti. **Riprodhon kopjen tonë, jo pamjen e atëhershme:** stilet dhe imazhet e largëta mund të mos ekzistojnë më ose të kenë ndryshuar.

Motori: chromium-stored+assets · dritarja 1280×1024 px

The Guardian – Arkitektët yje, ikni në shtëpi! Cila është e vërteta pas bumit të ndërtimeve në Shqipërinë e Edi Ramës

Gjashtëdhjetë nga studiot më të mëdha ndërkombëtare të arkitekturës kanë paraqitur 500 projekte spektakolare në të gjithë Shqipërinë, duke shkaktuar zemërim dhe protesta. Tani këto projekte janë përmbledhur në një libër prej 800 faqesh, të cilin disa e quajnë “provë të pakundërshtueshme”.



LAPSI.AL • 2 OCTOBER 2026



Nga Oliver Wainwright, The Guardian, 2 tetor 2026

Vjeshtën e kaluar, isha ulur me një arkitekt të njohur në Nju Jork, ndërsa celulari i tij nuk pushonte së vibruari. Pasi kontrolloi mesazhet ai qeshi.

“Ah, ‘ushtria e arkitektëve’ shqiptarë po vlon përsëri,” tha ai. “Duket se Edi ka projekte të reja për ne.”

Edi ishte Edi Rama, kryeministër i Shqipërisë që prej vitit 2013, i cili ka mbikëqyrur transformimin e shpejtë të ish-vendit komunist përmes një morie projektesh ambicioze arkitekturore.

Tirana është mbushur me kulla me forma të lakuara, hapësira publike me çmime të shtrenjta, resorte mbresëlënëse, ndërsa shumë projekte të tjera spektakolare janë duke u realizuar – të gjitha të përmbledhura në një botim referencial, “The Albanian Files”.

Rezultoni se transformimi i vendit koordinohet pjesërisht përmes një grupi WhatsApp-i – “Ushtria e arkitektëve shqiptarë” – ku bëjnë pjesë disa prej arkitektëve më të famshëm të botës.

Grupi shërben si një forum ku ndahen sukseset, festohen projektet e reja dhe kryeministri, si patmdroni i madh i vendit, mbulohet me lavdërime për guxim dhe

ide



Ana pozitive e ankthit prej të pandehuri të Edi Ramës
Andi Bushati



Një histori korruptimi jo dashurimi
Blendi Kajsiu

MOTITIRANA

25°C

KËMBIMIEURO

91.98

aktuale

07:28

Katër muaj protestë dhe asnjë hap pas, qytetarët dalin sërish kundër qeverisë

21:39



PAMJET/ Përplasje mes protestuesve dhe policisë së Tiranës



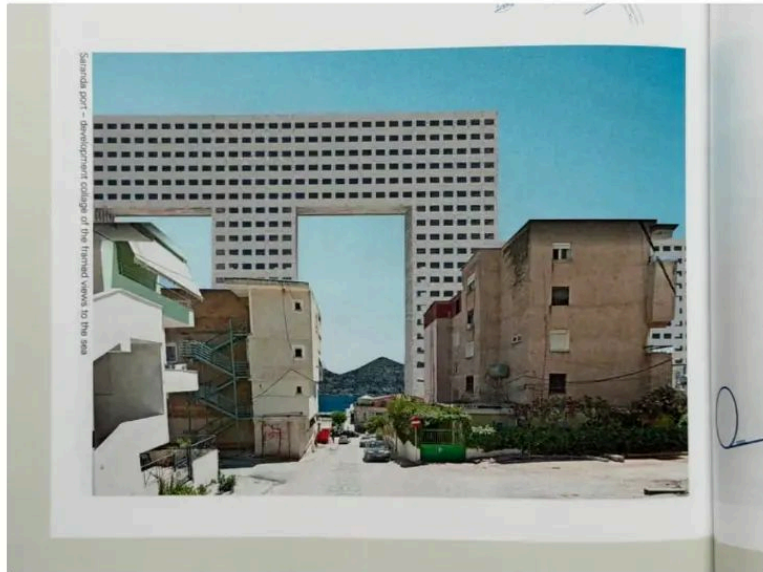
Ekosistemi shqiptar i inovacionit prezantohet në Bits & Pretzels: 17 startupe, nga Shqipëria, Kosova dhe diaspora

Ndiqe Lapsin edhe në



vizionin e tij.

Një arkitekt nga Nju Jorku e përshkruan situatën si të huazuar nga një film me superheronj: Rama bën një thirrje dhe arkitektët yje nga e gjithë bota mobilizohen për ta "shpëtuar" me krijimet e tyre të guximshme. Duke e parë nga afër, madje mund të dallosh edhe shqiponjën dykrenare shqiptare që projektohet në qiellin e natës.



Projekti i zhvillimit të portit të Sarandës nga XDGA, i paraqitur në "The Albanian Files".

Biseda në WhatsApp mund të jetë private, por "The Albanian Files" është gjëja që i afrohet më shumë asaj. Është një dokument i jashtëzakonshëm, njëkohësisht i qëllimshëm dhe i paparashikueshëm.

Në parathënien e tij, Rama e përshkruan librin si "një dëshmi të çmuar nga prapaskenat" e një procesi që "po e transformon Shqipërinë në një mënyrë krejtësisht të papritur".

Është një katalog magjepsës projektesh, ku 60 studio ndërkombëtare – dhe asnjë studio shqiptare – paraqesin planet e tyre për më shumë se 500 projekte në të gjithë vendin.

Për kundërshtarët e Ramës, megjithatë, libri është një dosje provash tronditëse.

Ata vënë në dukje mungesën e transparencës në procesin e vendimmarrjes, shkatërrimin e trashëgimisë, dëbimet e detyruara të banorëve, shkeljen e peizazheve të mbrojtura dhe rolin e sektorit shqiptar të ndërtimit në pastrimin e parave të krimit të organizuar.

Botimi përmban shumë dëshmi të drejtpërdrejta të arkitektëve që tregojnë përvojat e tyre. Një deputet i opozitës e ka cilësuar atë si "provë të pakundërshtueshme" – megjithëse ai nuk kishte pretendime për dyshime ndaj vetë arkitektëve.

Rama ka pasur të drejtë në një pikë: askush nuk e kishte parashikuar këtë.

Shumica e projekteve të paraqitura në libër janë të panjohura për popullsinë vendase, e cila ka reaguar me zemërim.

"Arkitektët yje, kthehuni në shtëpi!" – shkruhej në një pankartë gjatë një proteste të zhurmshme në qershor, përpara një mjedisi në Tiranë ku ishin mbledhur shumë prej arkitektëve të përfshirë në libër, për një aktivitet ekskluziv që festonte punën e tyre dhe

Me interes nga publiku



Rama nxjerr foton me Trump: U detyrova ta bëj me "IA"



Shpallet projekti fitues, kjo është kulla që do të ngrihet në Parkun Rinia



Agron Shehaj fiton në Apelin e GJKKO-së gjyqin me Adriatik Lapejn



Shkoi të inaguronte kardiokirurgjinë e re, kryeministri Rama pritet me protesta

promovimin e dotimit. “Ku eshte publiku?” – pyeste nje tjetër pankarte.

Biletat për festivalin e arkitekturës, të titulluar “Peizazhe të bollëkut”, kushtonin deri në 200 euro, në një vend ku paga mesatare mujore është rreth 700 euro.

Aktiviteti zhvillohej në një klimë të tensionuar, vetëm disa javë pas protestave të mëdha kombëtare të shkaktuara nga projekti madhështor për shndërrimin e rezervatit natyror të Zvërnecit dhe ishullit fqinj të Sazanit në një kompleks turistik luksoz, projekt i mbështetur nga familja Trump dhe me vlerë miliarda dollarë.

Imërtuar “Revolucion i Flamingove”, për shkak të habitateve të brishta që kritikët thonë se kërcënohen nga projekti, protesta ka vazhduar prej më shumë se 120 ditësh dhe thirrjet për dorëheqjen e Ramës janë bërë gjithnjë e më të forta.

Kështu, arkitektura është gjendur papritur në qendër të polemikës.

“Duket sikur jetojmë në një mbretëri autokratike”, thotë Lorin Kadiu, drejtues i Citizens.al, një platformë investigative që ndjek projektet e ndërtimit në Shqipëri që prej vitit 2018.

“Jo vetëm që ka mungesë transparence, por të gjithë jemi të detyruar t’u nënshetrohemi shijeve estetike të një personi të vetëm. I gjithë vendi duhet të rilyhet sipas dëshirave të tij.”

Rama, i formuar si piktor, u bë i njohur si kryetar i Bashkisë së Tiranës në vitet 2000, kur tërhoqi vëmendjen e mediave ndërkombëtare me programin e rinovimit të ndërtesave të zymta të epokës sovjetike, duke i mbuluar ato me një ylber ngjyrash të ndezura.

Ky transformim, njëkohësisht ekonomik dhe plot gjallëri, pati sukses dhe Rama u vlerësua për qasjen e tij artistike origjinale.

Por sot, shumë prej mbështetësve të tij të dikurshëm mendojnë se ambiciet e tij arkitekturore kanë shkuar shumë larg.

Një letër e hapur, e shpërndarë gjatë protestave, dënonte “përvetësimin artistik të një politike shkatërruese” dhe u kërkonte arkitektëve të pranishëm të përgjigjeshin nëse po përfitonin nga “liria për të bërë këtu atë që do të ishte e ndaluar, e kundërshtuar ose e pamundur në vendet e tyre të origjinës”.

Nga arkitektët e kontaktuar nga Guardian, vetëm njëri u përgjigj, duke thënë se ata nuk bëjnë në Shqipëri asgjë që nuk do të lejoheshin ta bënin diku tjetër.

Ai shtoi se “liria në Shqipëri është sigurisht joshëse dhe, për këtë arsye, përgjegjësia personale është edhe më e madhe”.

Siç shkruan Rama me tre drejtë në parathënien e The Albanian Files, arkitektët tërhoqën nga puna në Shqipëri për shkak të “mungesës së refuzimit në të gjitha format e tij”.

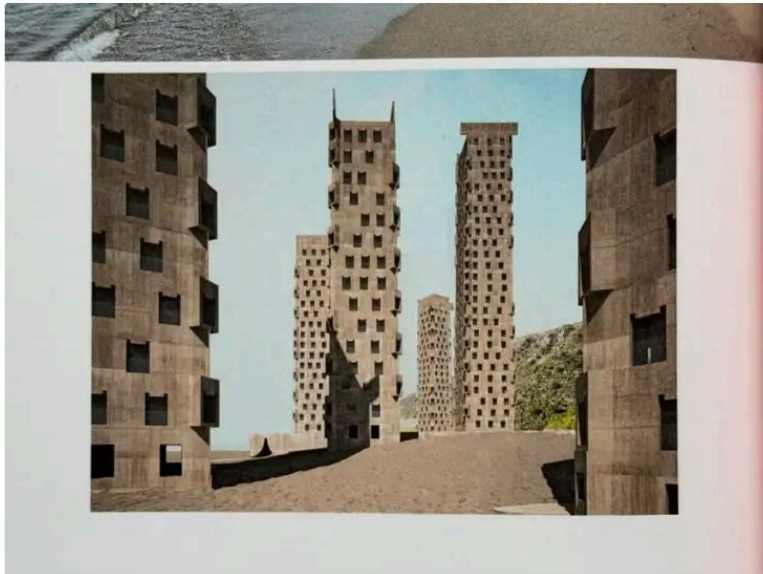
Faqet e librit janë të mbushura me pamje të brigjeve të virgjëra, pyjeve të gjelbra, dunave dhe lagunave të paprekura.

Në Gjipë, një gji që shumë e konsiderojnë plazhin e fundit të virgjër të jugut të Shqipërisë, studioja holandeze MVRDV ka propozuar një hotel me xham pasqyruar që do të lidhë dy anët e kanionit, “si një xhevahir mbi bregdet”.

Ky projekt vjen pas ndërtimit të kullës së tyre me apartamente në Tiranë, forma e së cilës i ngjan kokës së Skënderbeut, heroit kombëtar shqiptar – dhe që gjithashtu ka një ngjashmëri të habitshme me Ramën.

Në zonën e mbrojtur të dunave të Ranës së Hedhun, arkitekti i famshëm portugez Álvaro Siza, ka projektuar një godinë mbi faqen e kodrës, me teleferik dhe një kullë buzë detit.

Disa faqe më tej, maestro zviceran Valerio Olgiati propozon një kompleks kullash prej betoni që dalin nga rëra, të shpuara me dritare që duken si frëngji mbrojtëse.



Duket sikur po përgatitet të zbrapsë një pushtim nga deti.

Zhvillimi i bregdetit vazhdon me projektuesin fiorentin të jahteve luksoze Luca Dini, misioni i të cilit është “të mahnisë edhe më guximtarët”.

Ai na ofron një udhëtim të ilustruar përmes 17 projekteve të tij, ndër të cilat kompleksi Life Marina, që shtrihet shtatë kilometra përgjatë një bregdeti të virgjër pranë Sarandës, dhe resorti Atara, i kurorëzuar me një “kurorë” të artë që qëndron mbi shkëmbinjtë si një pikë vrojtimi ushtarak.

Gjithçka shkon drejt parodisë kur ilustrimet e tij, të ngjashme me ato të një libri komik, përfundojnë me imazhin e një super-jahti që përshkon me shpejtësi horizontin, ndërsa vetë projektuesi deklaron nga kuverta: “Ne krijojmë hapësira në harmoni me mjedisin.”



Anneke Abhelakh, drejtorja e botimit, u kërkoi arkitektëve të paraqisnin vetë tekstet e tyre dhe sinqeriteti i tyre është befasues.

Në disa momente duket sikur po lexon një bisedë të improvizuar.

“Meqenëse nuk ka shumë rregulla dhe klientët e mi nuk shqetësohen shumë për kontekstin”, shkruan arkitekti berlinez Sam Chermayeff, “ne jemi të detyruar të reflektojmë mbi vlerat tona”.

Ai tregon përvojën e tij “vërtet të jashtëzakonshme” në Shqipëri, përfshirë mënyrën se si një bashkëpunëtor i Ramës e kontaktoi papritur dhe i propozoi shumë shpejt të projektonte dy kulla në Tiranë, me një sipërfaqe totale prej 45 mijë metrash katrorë – një sfidë e madhe për një projektues i cili njihet më tepër për kuzhinat e tij eksperimentale.

“Sigurisht që pranova”, shton ai, “pa e kuptuar vërtet se çfarë po ndodhte.”

I kontaktuar për koment, Chermayeff tha: “Unë u bëj klientëve shqiptarë të njëjtat

Pamja këtu është e ri-koduar për ta futur në dokument. Artefakti autoritar është skedari WebP i ruajtur, dhe hash-i i tij është ai i shtypur te faqja e parë — pra dallimi është i verifikueshëm, jo i fshehur.